

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2001

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2001

N:o 2—4

SISÄLLYS

N:o		Sivu
2	Laki Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	5
3	Tasavallan presidentin asetus Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen eräiden määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	6
4	Ulkoasiainministeriön ilmoitus villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen III liitteeseen tehdystä varaumasta	20

N:o 2

(Suomen säädöskokoelman n:o 1261/2000)

Laki

Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
New Yorkissa 9 päivänä joulukuuta 1994 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voi-

massa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

HE 88/2000
UaVM 12/2000
EV 199/2000

N:o 3

(Suomen säädöskokoelman n:o 35/2001)

Tasavallan presidentin asetus**Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen eräiden määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 2001

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

1 §

New Yorkissa 9 päivänä joulukuuta 1994 tehty, eduskunnan 7 päivänä joulukuuta 2000 hyväksymä ja tasavallan presidentin 21 päivänä joulukuuta 2000 ratifioima yleissopimus Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuudesta, jota sopimusta koskeva ratifioimiskirja on talletettu Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan 5 päivänä tammikuuta 2001, tulee Suomen osalta kansainvälisesti voimaan 4 päivänä helmikuuta 2001 niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Laki Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen

Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 2001

yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuutta koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (1261/2000) tulee voimaan 4 päivänä helmikuuta 2001.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 4 päivänä helmikuuta 2001.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Suomennos

YLEISSOPIMUS

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN JA SEN YHTEYDESSÄ TOIMIVAN HENKILÖSTÖN TURVALLISUUDESTA

Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot, jotka

ovat syvästi huolestuneita siitä, että Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kohdistuvista tahallista hyökkäyksistä johtuvat kuolemantapaukset ja loukkaantumiset ovat lisääntyneet, *pitävät mielessä*, että kenen tahansa suorittamat hyökkäykset tai muu huono kohtelu, jotka kohdistuvat Yhdistyneiden Kansakuntien puolesta toimivaan henkilöstöön, ovat tuomittavia eikä niitä voida hyväksyä,

tunnustavat, että Yhdistyneiden Kansakuntien operaatiot toteutetaan kansainvälisen yhteisön yhteisen edun vuoksi ja Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden ja päämäärien mukaisesti,

tunnustavat Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön tärkeän myötävaikutuksen Yhdistyneiden Kansakuntien pyrkimyksissä ehkäisevän diplomatian, rauhantekemisen, rauhanturvaamisen ja rauhan rakentamisen alalla sekä humanitaarisissa ja muissa operaatioissa,

ovat tietoisia olemassa olevista järjestelyistä Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuuden takaamiseksi, mukaan luettuna toimenpiteet, joihin Yhdistyneiden Kansakuntien pääelimet ovat ryhtyneet,

tunnustavat kuitenkin, että nykyiset toimenpiteet Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön suojaamiseksi ovat riittämättömiä,

tunnustavat että Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioiden tehokkuutta ja turvallisuutta edistetään, jos operaatiot toteutetaan isäntävaltion suostumuksella ja yhteistyössä sen kanssa,

vetoavat kaikkiin valtioihin, joihin on sijoitettu Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimivaa henkilöstöä, ja kaikkiin muihin valtioihin, joista tällainen henkilöstö on riippuvainen, jotta nämä antaisivat kaiken

CONVENTION

ON THE SAFETY OF UNITED NATIONS AND ASSOCIATED PERSONNEL

The States Parties to this Convention,

Deeply concerned over the growing number of deaths and injuries resulting from deliberate attacks against United Nations and associated personnel,

Bearing in mind that attacks against, or other mistreatment of, personnel who act on behalf of the United Nations are unjustifiable and unacceptable, by whomsoever committed,

Recognizing that United Nations operations are conducted in the common interest of the international community and in accordance with the principles and purposes of the Charter of the United Nations,

Acknowledging the important contribution that United Nations and associated personnel make in respect of United Nations efforts in the fields of preventive diplomacy, peacemaking, peace-keeping, peace-building and humanitarian and other operations,

Conscious of the existing arrangements for ensuring the safety of United Nations and associated personnel, including the steps taken by the principal organs of the United Nations, in this regard,

Recognizing none the less that existing measures of protection for United Nations and associated personnel are inadequate,

Acknowledging that the effectiveness and safety of United Nations operations are enhanced where such operations are conducted with the consent and cooperation of the host State,

Appealing to all States in which United Nations and associated personnel are deployed and to all others on whom such personnel may rely, to provide comprehensive support aimed at facilitating the conduct and fulfilling

tukensa Yhdistyneiden Kansakuntien operatioiden mandaatin toteuttamisen ja täyttämisen helpottamiseksi,

ovat vakuuttuneita kiireellisestä tarpeesta hyväksyä asianmukaisia ja tehokkaita toimenpiteitä Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kohdistuvien hyökkäysten ehkäisemiseksi ja hyökkäyksiin syyllistyneiden henkilöiden rankaisemiseksi,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa:

a) ”Yhdistyneiden Kansakuntien henkilöstö” tarkoittaa:

i) Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin palvelukseen ottamia tai lähettämiä henkilöitä, jotka ovat Yhdistyneiden Kansakuntien operaation sotilas-, poliisi- tai siviilikomponentin jäseniä;

ii) muita Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön lähettämiä virkamiehiä ja asiantuntijoita, jotka ovat viran puolesta alueella, jolla toimeenpannaan Yhdistyneiden Kansakuntien operaatiota;

b) ”sen yhteydessä toimiva henkilöstö” tarkoittaa:

i) hallituksen tai hallitustenvälisen järjestön Yhdistyneiden Kansakuntien toimivaltaisen toimielimen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tehtävään määräämiä henkilöitä;

ii) Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin, erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön palvelukseen ottamia henkilöitä;

iii) humanitaarisen ei-hallitustenvälisen järjestön tai toimiston Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin, erityisjärjestön tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön kanssa tekemän sopimuksen nojalla lähettämiä henkilöitä,

jotka suorittavat Yhdistyneiden Kansakuntien operaation mandaatin täytäntöönpanoa tukevia toimenpiteitä;

c) ”Yhdistyneiden Kansakuntien operatio” tarkoittaa operaatiota, josta Yhdistyneiden Kansakuntien toimivaltainen toimielin on päättänyt Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti ja joka suoritetaan Yhdis-

the mandate of United Nations operations,

Convinced that there is an urgent need to adopt appropriate and effective measures for the prevention of attacks committed against United Nations and associated personnel and for the punishment of those who have committed such attacks,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention:

(a) ”United Nations personnel” means:

(i) Persons engaged or deployed by the Secretary-General of the United Nations as members of the military, police or civilian components of a United Nations operation;

(ii) Other officials and experts on mission of the United Nations or its specialized agencies or the International Atomic Energy Agency who are present in an official capacity in the area where a United Nations operation is being conducted;

(b) ”Associated personnel” means:

(i) Persons assigned by a Government or an intergovernmental organization with the agreement of the competent organ of the United Nations;

(ii) Persons engaged by the Secretary-General of the United Nations or by a specialized agency or by the International Atomic Energy Agency;

(iii) Persons deployed by a humanitarian non-governmental organization or agency under an agreement with the Secretary-General of the United Nations or with a Specialized agency or with the International Atomic Energy Agency,

to carry out activities in support of the fulfilment of the mandate of a United Nations operation;

(c) ”United Nations operation” means an operation established by the competent organ of the United Nations in accordance with the Charter of the United Nations and conducted under United Nations authority and control:

tyneiden Kansakuntien määräysvallassa ja valvonnassa:

i) kun operaation tarkoituksena on kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen tai palauttaminen; tai

ii) kun turvallisuusneuvosto tai yleiskokous on tämän yleissopimuksen soveltamistarkoituksessa selittänyt, että operaatioon osallistuvan henkilöstön turvallisuus on poikkeuksellisesti uhattuna;

d) ”isäntävaltio” tarkoittaa valtiota, jonka alueella Yhdistyneiden Kansakuntien operaatio toimeenpannaan;

e) ”kauttakulkuvaltio” tarkoittaa muuta valtiota kuin isäntävaltio, jonka alueen kautta Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimiva henkilöstö tai sen varusteet kulkevat tai jonka alueella ne ovat väliaikaisesti Yhdistyneiden Kansakuntien operaation yhteydessä.

(i) Where the operation is for the purpose of maintaining or restoring international peace and security; or

(ii) Where the Security Council or the General Assembly has declared, for the purposes of this Convention, that there exists an exceptional risk to the safety of the personnel participating in the operation;

(d) ”Host State” means a State in whose territory a United Nations operation is conducted;

(e) ”Transit State” means a State, other than the host State, in whose territory United Nations and associated Personnel or their equipment are in transit or temporarily present in connection with a United Nations operation.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön ja Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioihin, sen mukaisesti kuin ne on määritelty 1 artiklassa.

2. Tätä yleissopimusta ei sovelleta turvallisuusneuvoston Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan VII luvun luvun nojalla pakottamistoimintana hyväksymään operaatioon, jossa joku operaation henkilöstöstä toimii taistelijana järjestäytyneitä asevoimia vastaan ja johon sovelletaan kansainvälisiä aseellisia selkkauksia koskevia määräyksiä.

3 artikla

Tunnistaminen

1. Yhdistyneiden Kansakuntien operaation sotilas- ja poliisikomponentit ja niiden ajoneuvot, alukset ja ilma-alukset on varustettava tunnusmerkillä. Muun henkilöstön, ajoneuvojen, alusten ja ilma-alusten, jotka osallistuvat Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioon, tulee olla asianmukaisesti tunnistettavissa, ellei Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri toisin päättä.

2. Kaikilla Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kuu-

Article 2

Scope of application

1. This Convention applies in respect of United Nations and associated personnel and United Nations operations, as defined in article 1.

2. This Convention shall not apply to a United Nations operation authorized by the Security Council as an enforcement action under Chapter VII of the Charter of the United Nations in which any of the personnel are engaged as combatants against organized armed forces and to which the law of international armed conflict applies.

Article 3

Identification

1. The military and police components of a United Nations operation and their vehicles, vessels and aircraft shall bear distinctive identification. Other personnel, vehicles, vessels and aircraft involved in the United Nations operation shall be appropriately identified unless otherwise decided by the Secretary-General of the United Nations.

2. All United Nations and associated personnel shall carry appropriate identifica-

luvilla tulee olla mukanaan asianmukaiset henkilöllisyystodistukset.

4 artikla

Operaation asemaa koskevat sopimukset

Isäntävaltion ja Yhdistyneet Kansakunnat tekevät mahdollisimman nopeasti Yhdistyneiden Kansakuntien operaatiota ja kaikkien operaatioon osallistuvien henkilöiden asemaa koskevan sopimuksen, joka sisältää muun muassa operaation sotilas- ja poliisikomponentin erioikeuksia ja vapauksia koskevat määräykset.

5 artikla

Kauttakulku

Kauttakulkuvaltio helpottaa Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön ja sen varusteiden esteetöntä kulkua isäntävaltioon ja sieltä pois.

6 artikla

Lakien ja määräysten noudattaminen

1. Tämän vaikuttamatta Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kuuluvien mahdollisesti nauttimiin erioikeuksiin ja vapauksiin ja heidän tehtäviensä asettamiin vaatimuksiin, henkilöstön tulee

a) kunnioittaa isäntävaltion ja kauttakulkuvaltion lakeja ja määräyksiä; ja

b) pidättäytyä kaikista toimenpiteistä tai toiminnasta, jotka ovat ristiriidassa heidän tehtäviensä puolueettoman ja kansainvälisen luonteen kanssa.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri ryhtyy kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin näiden velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi.

7 artikla

Velvollisuus varmistaa Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuus

1. Yhdistyneiden kansakuntien ja sen yh-

tion documents.

Article 4

Agreements on the status of the operation

The host State and the United Nations shall conclude as soon as possible an agreement on the status of the United Nations operation and all personnel engaged in the operation including, *inter alia*, provisions on privileges and immunities for military and police components of the operation.

Article 5

Transit

A transit State shall facilitate the unimpeded transit of United Nations and associated personnel and their equipment to and from the host State.

Article 6

Respect for laws and regulations

1. Without prejudice to such privileges and immunities as they may enjoy or to the requirements of their duties, United Nations and associated personnel shall:

(a) Respect the laws and regulations of the host State and the transit State; and

(b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

2. The Secretary-General of the United Nations shall take all appropriate measures to ensure the observance of these obligations.

Article 7

Duty to ensure the safety and security of United Nations and associated personnel

1. United Nations and associated personnel,

teydessä toimivaa henkilöstöä, sen varusteita ja tiloja vastaan ei saa hyökätä tai ryhtyä mihinkään tekoihin, jotka estävät tällaista henkilöstöä suorittamasta tehtäväänsä.

2. Sopimusvaltiot ryhtyvät kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin varmistaakseen Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön turvallisuuden. Sopimusvaltiot ryhtyvät erityisesti kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin suojellaakseen alueelleen lähetettyä Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaa henkilöstöä 9 artiklassa tarkoitetuilta rikoksilta.

3. Sopimusvaltiot ovat tarpeen mukaan yhteistyössä Yhdistyneiden Kansakuntien ja muiden sopimusvaltioiden kanssa tämän yleissopimuksen täytäntöönpanossa ja erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa isäntävaltio ei kykene ryhtymään vaadittaviin toimenpiteisiin.

8 artikla

Velvollisuus vapauttaa tai palauttaa vangittu tai pidätetty Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimiva henkilöstö

Jos Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimivaa henkilöstöä on vangittu tai pidätetty heidän suorittaessaan tehtäviään ja heidän henkilöllisyytensä on varmistettu, ei heitä saa alistaa kuulusteltavaksi ja heidät tulee viipymättä vapauttaa ja palauttaa Yhdistyneille Kansakunnille tai muulle asiaankuuluvalla viranomaisella, ellei sovellettavissa henkilöstön asemaa koskevilla sopimuksissa toisin määrätä. Niin kauan kuin tällaista henkilöstöä ei ole vapautettu, tulee heitä kohdella kansainvälisesti hyväksytyjen ihmisoikeusstandardien sekä vuoden 1949 Geneven sopimusten periaatteiden ja hengen mukaisesti.

9 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kohdistuvat rikokset

1. Tahallisesti suoritettu:
a) murha, ihmisryöstö tai muu Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen sen yhteydessä toimivan henkilöstön ruumiilliseen koskemat-

their equipment and premises shall not be made the object of attack or of any action that prevents them from discharging their mandate.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure the safety and security of United Nations and associated personnel. In particular, States Parties shall take all appropriate steps to protect United Nations and associated personnel who are deployed in their territory from the crimes set out in article 9.

3. States Parties shall cooperate with the United Nations and other States Parties, as appropriate, in the implementation of this Convention, particularly in any case where the host State is unable itself to take the required measures.

Article 8

Duty to release or return United Nations and associated personnel captured or detained

Except as otherwise provided in an applicable status-of-forces agreement, if United Nations or associated personnel are captured or detained in the course of the performance of their duties and their identification has been established, they shall not be subjected to interrogation and they shall be promptly released and returned to United Nations or other appropriate authorities. Pending their release such personnel shall be treated in accordance with universally recognized standards of human rights and the principles and spirit of the Geneva Conventions of 1949.

Article 9

Crimes against United Nations and associated personnel

1. The intentional commission of:
(a) A murder, kidnapping or other attack upon the person or liberty of any United Nations or associated personnel;

tomuuteen tai henkilökohtaiseen vapauteen kohdistuva hyökkäys;

b) Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimivan henkilöstön virkahuoneistoon, yksityisasuntoon tahi kulkuneuvoon kohdistuva väkivaltainen hyökkäys, joka on omiaan vaarantamaan heidän ruumiillisen koskemattomuutensa tai henkilökohtaisen vapautensa;

c) sellaisella hyökkäyksellä uhkaaminen, jonka tarkoituksena on pakottaa fyysinen henkilö tai oikeushenkilö suorittamaan tietty toimepide tai pidättymään tietyn toimenpiteen suorittamisesta;

d) sellaisen hyökkäyksen yritys; sekä

e) avunanto sellaiseen hyökkäykseen, sen yritykseen, hyökkäyksen järjestämiseen tai käskyn antamiseen hyökkäyksen tekemiseksi säädetään jokaisen sopimusvaltion kansallisessa lainsäädännössä rikokseksi.

2. Jokainen sopimusvaltio säättää näistä rikoksista asianmukaiset rangaistukset, joissa otetaan huomioon niiden vakavuus.

10 artikla

Tuomiovallan ulottaminen

1. Jokainen sopimusvaltio ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin tuomiovaltansa ulottamiseksi 9 artiklassa mainittuihin rikoksiin seuraavissa tapauksissa:

a) kun rikos on tehty sen valtion alueella tai siinä valtiossa rekisteröidyssä aluksessa tai ilma-aluksessa;

b) kun rikoksesta epäilty on sen valtion kansalainen.

2. Jokainen sopimusvaltio voi myös ulottaa tuomiovaltansa sellaiseen rikokseen,

a) kun sen on tehnyt kansalaisuudeton henkilö, jonka kotipaikka on kyseisessä valtiossa;

b) kun se kohdistuu kyseisen valtion kansalaiseen; tai

c) kun se on tehty tarkoituksena pakottaa kyseinen valtio suorittamaan tietty toimenpide tai pidättymään tietyn toimenpiteen suorittamisesta.

(b) A violent attack upon the official premises, the private accommodation or the means of transportation of any United Nations or associated personnel likely to endanger his or her person or liberty;

(c) A threat to commit any such attack with the objective of compelling a physical or juridical person to do or to refrain from doing any act;

(d) An attempt to commit any such attack; and

(e) An act constituting participation as an accomplice in any such attack, or in an attempt to commit such attack, or in organizing or ordering others to commit such attack, shall be made by each State Party a crime under its national law.

2. Each State Party shall make the crimes set out in paragraph 1 punishable by appropriate penalties which shall take into account their grave nature.

Article 10

Establishment of jurisdiction

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the crimes set out in article 9 in the following cases:

(a) When the crime is committed in the territory of that State or on board a ship or aircraft registered in that State;

(b) When the alleged offender is a national of that State.

2. A State Party may also establish its jurisdiction over any such crime when it is committed:

(a) By a stateless person whose habitual residence is in that State; or

(b) With respect to a national of that State; or

(c) In an attempt to compel that State to do or to abstain from doing any act.

3. Sopimusvaltio, joka on ulottanut tuomiovaltansa 2 kappaleessa tarkoitettuihin rikoksiin, ilmoittaa asiasta Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille. Jos sopimusvaltio sen jälkeen peruuttaa tuomiovallan, se ilmoittaa siitä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille.

4. Jokainen sopimusvaltio ryhtyy tarvittaaviin toimenpiteisiin tuomiovaltansa ulottamiseksi 9 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin sellaisissa tapauksissa, joissa rikoksesta epäilty on sen alueella, eikä se luovuta häntä 15 artiklan nojalla mihinkään sopimusvaltioon, joka on ulottanut tuomiovaltansa rikokseen 1 tai 2 kappaleen mukaisesti.

5. Tämä yleissopimus ei estä rikosoikeudellisen tuomiovallan käyttämistä missään tapauksissa kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

11 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimivaan henkilöstöön kohdistuvien rikosten ehkäiseminen

Sopimusvaltiot toimivat yhteistyössä 9 artiklassa mainittujen rikosten ehkäisemiseksi erityisesti:

a) ryhtymällä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin ehkäistäkseen tällaisten alueellaan tai sen ulkopuolella suoritettavien rikosten valmistelun alueellaan; ja

b) vaihtamalla kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti tietoja sekä koordinoimalla tällaisten rikosten ehkäisemiseksi tarpeellisia hallinnollisia ja muita toimenpiteitään.

12 artikla

Tiedonvaihto

1. Sopimusvaltio, jonka alueella on tehty jokin 9 artiklassa mainituista rikoksista, jos sen on syytä uskoa rikoksesta epäillyn paenneen alueeltaan, ilmoittaa kansallisessa lainsäädännössään säädettyjen ehtojen mukaisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ja suoraan tai pääsihteerin välityksellä kaikille muille valtioille, joita asia koskee, kaikki rikokseen liittyvät seikat ja kaikki käytettä-

3. Any State Party which has established jurisdiction as mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General of the United Nations. If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General of the United Nations.

4. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the crimes set out in article 9 in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person pursuant to article 15 to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraph 1 or 2.

5. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 11

Prevention of crimes against United Nations and associated personnel

States Parties shall cooperate in the prevention of the crimes set out in article 9, particularly by:

(a) Taking all practicable measures to prevent preparations in their respective territories for the commission of those crimes within or outside their territories; and

(b) Exchanging information in accordance with their national law and coordinating the taking of administrative and other measures as appropriate to prevent the commission of those crimes.

Article 12

Communication of information

1. Under the conditions provided for in its national law, the State Party in whose territory a crime set out in article 9 has been committed shall, if it has reason to believe that an alleged offender has fled from its territory, communicate to the Secretary-General of the United Nations and, directly or through the Secretary-General, to the State or States concerned all the pertinent facts re-

vissä olevat tiedot rikoksesta epäillyn henkilöllisyydestä.

2. Jos Yhdistyneiden Kansakuntien tai sen yhteydessä toimivaa henkilöstöä vastaan on tehty jokin 9 artiklassa mainituista rikoksista, jokainen sopimusvaltio, jolla on tietoja uhrista ja rikokseen liittyvistä olosuhteista, pyrkii kansallisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin välittämään täysimääräisesti ja nopeasti tiedot Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ja valtioille, joita asia koskee.

13 artikla

Toimenpiteet syyttämisen tai luovuttamisen varmistamiseksi

1. Sopimusvaltio, jonka alueella rikoksesta epäilty on, ryhtyy olosuhteiden siihen oikeuttaessa tarpeellisiin kansallisen lainsäädäntönsä mukaisiin toimenpiteisiin tämän henkilön läsnäolon varmistamiseksi syytetoimia tai luovuttamista varten.

2. Toimenpiteistä, joihin on ryhdytty 1 kappaleen mukaisesti, ilmoitetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja viipymättä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ja suoraan tai pääsihteerin välityksellä:

- a) sille valtiolle, jossa rikos on tehty;
- b) sille valtiolle tai niille valtioille, joiden kansalainen rikoksesta epäilty on, tai jos hän on kansalaisuudeton, sille valtiolle, jonka alueella on hänen vakinainen asuinpaikkansa;
- c) sille valtiolle tai niille valtioille, joiden kansalainen uhri on; ja
- d) muille kiinnostuneille valtioille.

14 artikla

Rikoksesta epäiltyjen syyttäminen

Sopimusvaltio, jonka alueella rikoksesta epäilty on, jos se ei luovuta tätä henkilöä, poikkeuksetta ja ilman tarpeetonta viivytyksiä lainsäädäntönsä mukaista menettelyä noudattaen antaa asian toimivaltaiselle viranomaiselle syytetoimia varten. Viranomaisen tulee tehdä asiassa päätös samalla tavalla kuin, jos kysymyksessä olisi kyseisen valtion lain-

garding the crime committed and all available information regarding the identity of the alleged offender.

2. Whenever a crime set out in article 9 has been committed, any State Party which has information concerning the victim and circumstances of the crime shall endeavour to transmit such information, under the conditions provided for in its national law, fully and promptly to the Secretary-General of the United Nations and the State or States concerned.

Article 13

Measures to ensure prosecution or extradition

1. Where the circumstances so warrant, the State Party in whose territory the alleged offender is present shall take the appropriate measures under its national law to ensure that person's presence for the purpose of prosecution or extradition.

2. Measures taken in accordance with paragraph 1 shall be notified, in conformity with national law and without delay, to the Secretary-General of the United Nations and, either directly or through the Secretary-General, to:

- (a) The State where the crime was committed;
- (b) The State or States of which the alleged offender is a national or, if such person is a stateless person, in whose territory that person has his or her habitual residence;
- (c) The State or States of which the victim is a national; and
- (d) Other interested States.

Article 14

Prosecution of alleged offenders

The State Party in whose territory the alleged offender is present shall, if it does not extradite that person, submit, without exception whatsoever and without undue delay, the case to its competent authorities for the purpose of prosecution, through proceedings in accordance with the law of that State. Those authorities shall take their decision in

säädännön mukainen tavallinen törkeä rikos.

the same manner as in the case of an ordinary offence of a grave nature under the law of that State.

15 artikla

Article 15

Rikoksesta epäiltyjen luovuttaminen

Extradition of alleged offenders

1. Mikäli 9 artiklassa mainittuja rikoksia ei ole jossakin sopimusvaltioiden välisessä luovuttamissopimuksessa lueteltu sellaisiksi rikoksiksi, joista luovutetaan, niiden katsotaan kuuluvan sellaisen sopimuksen tarkoitamiin rikoksiin. Sopimusvaltiot sitoutuvat kaikissa niiden välillä vastaisuudessa tehtävissä luovuttamissopimuksissa lukemaan mainitut rikokset niihin rikoksiin, joista luovutetaan.

1. To the extent that the crimes set out in article 9 are not extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties, they shall be deemed to be included as such therein. States Parties undertake to include those crimes as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2. Jos sopimusvaltio, joka asettaa luovuttamisen ehdoksi sopimuksen, saa luovuttamispyyntönsä toiselta sopimusvaltiolta, jonka kanssa sillä ei ole luovuttamissopimusta, se voi valintansa mukaan pitää tätä yleissopimusta luovuttamisen laillisena perusteena mainittujen rikosten osalta. Luovuttamisessa noudatetaan sen valtion lainsäädännön mukaisia ehtoja, jolta luovuttamista pyydetään.

2. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may at its option consider this Convention as the legal basis for extradition in respect of those crimes. Extradition shall be subject to the conditions provided in the law of the requested State.

3. Sopimusvaltiot, jotka eivät aseta luovuttamisen ehdoksi sopimusta, tunnustavat mainitut rikokset sellaisiksi rikoksiksi, joista näiden valtioiden kesken luovutetaan, sen valtion lainsäädännön mukaisia ehtoja noudattaen, jolta luovuttamista pyydetään.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize those crimes as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided in the law of the requested State.

4. Sopimusvaltioiden välisessä luovuttamisessa rikos katsotaan tehdyksi sen tekopaikan lisäksi myös niiden valtioiden alueella, jotka ovat ulottaneet siihen tuomiovaltansa 10 artiklan 1 tai 2 kappaleen mukaisesti.

4. Each of those crimes shall be treated, for the purposes of extradition between States Parties, as if it had been committed not only in the place in which it occurred but also in the territories of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraph 1 or 2 of article 10.

16 artikla

Article 16

Keskinäinen oikeusapu rikosasioissa

Mutual assistance in criminal matters

1. Sopimusvaltiot antavat toisilleen mahdollisimman laajaa oikeusapua 9 artiklassa mainittuja rikoksia koskevissa rikosoikeudellisissa menettelyissä, mukaanluettuna kaiken hallussaan olevan menettelylle välttämättömän todistusaineiston hankkiminen. Kaikissa tapauksissa sovelletaan sen valtion lainsäädäntöä, jolta apua pyydetään.

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of the crimes set out in article 9, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings. The law of the requested State shall apply in all cases.

2. Kappaleen 1 määräykset eivät vaikuta minkään muun sopimuksen sisältämiin keskinäistä oikeusapua koskeviin velvoituksiin.

17 artikla

Oikeudenmukainen kohtelu

1. Jokaista, joka joutuu tutkimusten tai oikeudenkäynnin kohteeksi jonkin 9 artiklassa mainitun rikoksen johdosta, kohdellaan oikeudenmukaisesti ja hänelle taataan oikeudenmukainen oikeudenkäynti ja hänen oikeuksiaan on suojeltava tutkimusten ja oikeudenkäynnin kaikissa vaiheissa.

2. Jokaisella rikoksesta epäillyllä on oikeus:

a) ottaa välittömästi yhteys sen valtion tai niiden valtioiden lähimpänä olevaan asianmukaiseen edustajaan, jonka kansalainen hän on tai joka on muutoin oikeutettu suojelemaan hänen oikeuksiaan, tai jos hän kansalaisuudeton sen valtion edustajaan, joka hänen pyynnöstään suostuu suojelemaan hänen oikeuksiaan; sekä

b) tavata tämän valtion tai näiden valtioiden edustaja.

18 artikla

Ilmoitus oikeudenkäynnin lopputuloksesta

Sopimusvaltio, jossa rikoksesta epäilty on asetettu syytteeseen, ilmoittaa oikeudenkäynnin lopputuloksen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, joka välittää tästä tiedon muille sopimusvaltioille.

19 artikla

Tunnetusitekeminen

Sopimusvaltiot sitoutuvat tekemään tätä yleissopimusta tunnetuksi mahdollisimman laajasti ja erityisesti sisällyttämään sen ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden määräykset tarpeellisin osin asevoimiensa koulutusohjelmaan.

20 artikla

Poikkeusmääräykset

Mikään tässä yleissopimuksessa ei vaikuta:

2. The provisions of paragraph 1 shall not affect obligations concerning mutual assistance embodied in any other treaty.

Article 17

Fair treatment

1. Any person regarding whom investigations or proceedings are being carried out in connection with any of the crimes set out in article 9 shall be guaranteed fair treatment, a fair trial and full protection of his or her rights at all stages of the investigations or proceedings.

2. Any alleged offender shall be entitled:

(a) To communicate without delay with the nearest appropriate representative of the State or States of which such person is a national or which is otherwise entitled to protect that person's rights or, if such person is a stateless person, of the State which, at that person's request, is willing to protect that person's rights; and

(b) To be visited by a representative of that State or those States.

Article 18

Notification of outcome of proceedings

The State Party where an alleged offender is prosecuted shall communicate the final outcome of the proceedings to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit the information to other States Parties.

Article 19

Dissemination

The States Parties undertake to disseminate this Convention as widely as possible and, in particular, to include the study thereof, as well as relevant provisions of international humanitarian law, in their programmes of military instruction.

Article 20

Savings clauses

Nothing in this Convention shall affect:

a) kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja kansainvälisiin asiakirjoihin sisältyvien kansainvälisesti hyväksytyjen ihmisoikeusstandardien soveltumiseen Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioiden sekä Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön suojelemisessa tai näiden henkilöiden velvollisuuteen noudattaa humanitaarista oikeutta ja ihmisoikeusstandardeja;

b) Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisiin valtioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka koskevat valtioiden suostumusta päästää henkilöitä alueelleen;

c) Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen yhteydessä toimivan henkilöstön velvollisuuteen noudattaa Yhdistyneiden Kansakuntien operaation mandaatin ehtoja;

d) Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioihin henkilöstöä vapaaehtoisesti luovuttavien valtioiden oikeuteen vetää henkilöstönsä pois sellaisista operaatioista; tai

e) valtioiden Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioihin vapaaehtoisesti luovuttamien henkilöiden oikeuteen saada asianmukainen korvaus rauhanturvaamispalveluksesta johtuvan kuolemantapauksen, vammautumisen, loukkaantumisen tai sairauden johdosta.

21 artikla

Oikeus itsepuolustukseen

Minkään tässä yleissopimuksessa ei voida katsoa rajoittavan oikeutta itsepuolustukseen.

22 artikla

Riitojenratkaisu

1. Kahden tai useamman sopimusvaltion välinen riita tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, jota ei ratkaista neuvotteluteitse, alistetaan välitysmenettelyyn, jos jokin näistä sopimusvaltioista sitä pyytää. Jolleivät osapuolet kuuden kuukauden kuluessa välitysmenettelyä koskevan pyynnön esittämisestä ole päässeet sopimukseen välitysmenettelyn järjestämisestä, jokainen osapuoli voi alistaa riidan Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi esittämällä sitä koskevan pyynnön tuomioistuimen perussäännön mukaisesti.

(a) The applicability of international humanitarian law and universally recognized standards of human rights as contained in international instruments in relation to the protection of United Nations operations and United Nations and associated personnel or the responsibility of such personnel to respect such law and standards;

(b) The rights and obligations of States, consistent with the Charter of the United Nations, regarding the consent to entry of persons into their territories;

(c) The obligation of United Nations and associated personnel to act in accordance with the terms of the mandate of a United Nations operation;

(d) The right of States which voluntarily contribute personnel to a United Nations operation to withdraw their personnel from participation in such operation; or

(e) The entitlement to appropriate compensation payable in the event of death, disability, injury or illness attributable to peace-keeping service by persons voluntarily contributed by States to United Nations operations.

Article 21

Right of self-defence

Nothing in this Convention shall be construed so as to derogate from the right to act in self-defence.

Article 22

Dispute settlement

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which is not settled by negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by application in conformity with the Statute of the Court.

2. Jokainen sopimusvaltio voi tämän yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifioinnin tai hyväksymisen taikka siihen liittymisen yhteydessä ilmoittaa, ettei se katso joidenkin tai kaikkien 1 kappaleen määräysten sitovan itseään. Muita sopimusvaltioita 1 kappaleen määräykset tai sen asiaankuuluvat kohdat eivät sido sellaiseen sopimusvaltioon nähden, joka on tehnyt tällaisen varauman.

3. Jokainen sopimusvaltio, joka on tehnyt 2 kappaleen mukaisen varauman, voi milloin tahansa peruuttaa tämän varauman ilmoittamalla siitä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille.

23 artikla

Tarkistuskokoukset

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja sen soveltamiseen liittyviä ongelmia käsittelevä sopimusvaltioiden kokouksen, jos yksi tai useampi sopimusvaltio sitä pyytää, ja jos sopimusvaltioiden enemmistö sen hyväksyy.

24 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä yleissopimus on avoinna kaikille valtioille allekirjoittamista varten 31 päivään joulukuuta 1995 saakka Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa.

25 artikla

Ratifiointi ja hyväksyminen

Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifiointi- tai hyväksymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

26 artikla

Liittyminen

Tämä yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikille valtiolle. Liittymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

2. Each State Party may at the time of signature, ratification, acceptance or approval of this Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by all or part of paragraph 1. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 or the relevant part thereof with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State Party which has made a reservation in accordance with paragraph 2 may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 23

Review meetings

At the request of one or more States Parties, and if approved by a majority of States Parties, the Secretary-General of the United Nations shall convene a meeting of the States Parties to review the implementation of the Convention, and any problems encountered with regard to its application.

Article 24

Signature

This Convention shall be open for signature by all States, until 31 December 1995, at United Nations Headquarters in New York.

Article 25

Ratification, acceptance or approval

This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 26

Accession

This Convention shall be open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

27 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan 30 päivää sen jälkeen, kun 22 ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjaa on talletettu Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

2. Sellaisen valtion osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen 22. ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen, yleissopimus tulee voimaan 30. päivänä tämän valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.

28 artikla

Irtisanominen

1. Sopimusvaltio voi irtisanoa tämän yleissopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille.

2. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri on vastaanottanut sitä koskevan ilmoituksen.

29 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan, joka lähettää siitä oikeiksi todistetut jäljennökset kaikille valtioille.

Tehty New Yorkissa 9 päivänä joulukuuta 1994.

Article 27

Entry into force

1. This Convention shall enter into force thirty days after twenty-two instruments of ratification, acceptance, approval or accession have been deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention after the deposit of the twenty-second instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 28

Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations.

2. Denunciation shall take effect one year following the date on which notification is received by the Secretary-General of the United Nations.

Article 29

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified copies thereof to all States.

DONE at New York this ninth day of December one thousand nine hundred and ninety-four.

N:o 4

Ulkoasiainministeriön ilmoitus

**villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleis-
sopimuksen III liitteeseen tehdystä varaumasta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2001

Ulkoasiainministeriö ilmoittaa, että Suomi on tehnyt 15 päivänä marraskuuta 2000 villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleis-sopimuksen (SopS 45/1976) III liitteeseen varauman seuraavien lajien osalta:

Vulpes vulpes griffithi, Vulpes vulpes montana, Vulpes vulpes pusilla, Mustela altaica, Mustela erminea ferghanae, Mustela kathiah ja Mustela sibirica.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2001

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Lainsäädäntöneuvos Päivi Kaukoranta

N:o 2—4, 2 arkkia